Informatietechnologie 1

Cascading Style Sheets

Grid Layout

Kristof Michiels

In deze presentatie

- Grid Layout gebruiken
- Basisvoorbeeld
- Ruimte tussen de elementen met gap
- Positioneren op de grid
- Werken met *named areas*
- *Grid-template-rows*
- Grid-elementen uitlijnen
- Feature queries
- Grid strategie

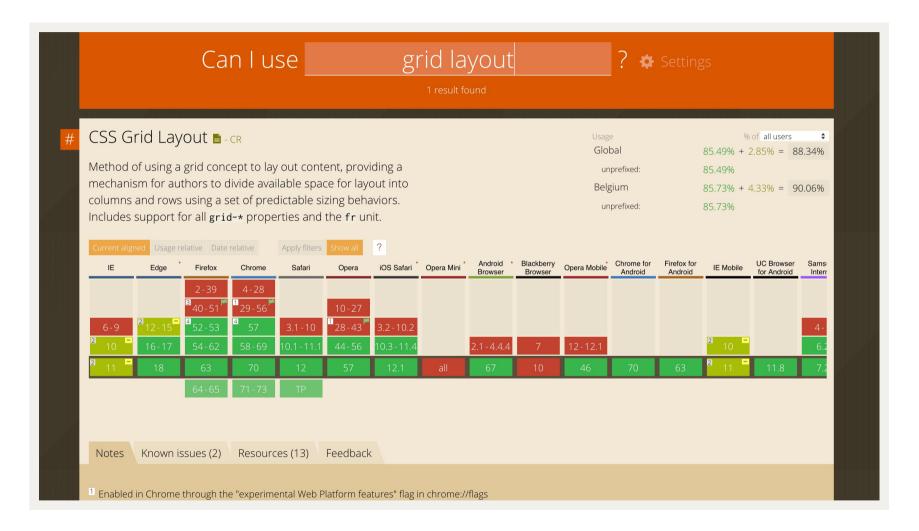
CSS Grid Layout

- Jullie zijn de 2de generatie studenten GDM die in IT1 hiermee aan de slag gaan :-)
- Grid layout is de nieuwste CSS specificatie voor layouts
- Eigenlijk eerste specificatie die gericht ontwikkeld is om te lay outen
- Voorheen gebruikten we hiervoor floats en positioning. In verder verleden: tables
- Bovenstaande technieken komen nog aan bod. Ze zijn nog bruikbaar voor specifiekere zaken
- Grid Layout doet exact wat de naam suggereert: je maakt er grid layouts mee in CSS :-)
- Het gaat hier om 2-dimensionele layouts: een raster dat bestaat uit rijen en kolommen

Grid Layout is nieuw!

- Officieel bruikbaar sinds april 2017
- Momenteel ondersteuning bij 85/90% van de webgebruikers wereldwijd
- Zelfde tijd vorig jaar: bij 70/83%
- We weten dit via de site http://caniuse.com
- 85/90% is helaas nog niet iedereen: we zullen dus een alternatief moeten bieden voor deze gebruikers van oudere browsers

Can i use Grid Layout?

Grid layout basisvoorbeeld

The adventures of Sherlock Holmes 1

"Alas!" replied our visitor, "the very horror of my situation lies in the fact that my fears are so vague, and my suspicions depend so entirely upon small points, which might seem trivial to another, that even he to whom of all others I have a right to look for help and advice looks upon all that I tell him about it as the fancies of a nervous woman. He does not say so, but I can read it from his soothing answers and averted eyes. But I have heard, Mr. Holmes, that you can see deeply into the manifold wickedness of the human heart. You may advise me how to walk amid the dangers which encompass me."

The adventures of Sherlock Holmes 4

"Alas!" replied our visitor, "the very horror of my situation lies in the fact that my fears are so vague, and my suspicions depend so entirely upon small points, which might seem trivial to another, that even he to whom of all others I have a right to look for help and advice looks upon all that I tell him about it as the fancies of a nervous woman. He does not say so, but I can read it from his soothing answers and averted eyes. But I have heard, Mr. Holmes, that you can see deeply into the manifold wickedness of the human heart. You may advise me how to walk amid the dangers which encompass me."

The adventures of Sherlock Holmes 2

"Alas!" replied our visitor, "the very horror of my situation lies in the fact that my fears are so vague, and my suspicions depend so entirely upon small points, which might seem trivial to another, that even he to whom of all others I have a right to look for help and advice looks upon all that I tell him about it as the fancies of a nervous woman. He does not say so, but I can read it from his soothing answers and averted eyes. But I have heard, Mr. Holmes, that you can see deeply into the manifold wickedness of the human heart. You may advise me how to walk amid the dangers which encompass me."

The adventures of Sherlock Holmes 5

"Alas!" replied our visitor, "the very horror of my situation lies in the fact that my fears are so vague, and my suspicions depend so entirely upon small points, which might seem trivial to another, that even he to whom of all others I have a right to look for help and advice looks upon all that I tell him about it as the fancies of a nervous woman. He does not say so, but I can read it from his soothing answers and averted eyes. But I have heard, Mr. Holmes, that you can see deeply into the manifold wickedness of the human heart. You may advise me how to walk amid the dangers which encompass me."

The adventures of Sherlock Holmes 3

"Alas!" replied our visitor, "the very horror of my situation lies in the fact that my fears are so vague, and my suspicions depend so entirely upon small points, which might seem trivial to another, that even he to whom of all others I have a right to look for help and advice looks upon all that I tell him about it as the fancies of a nervous woman. He does not say so, but I can read it from his soothing answers and averted eyes. But I have heard, Mr. Holmes, that you can see deeply into the manifold wickedness of the human heart. You may advise me how to walk amid the dangers which encompass me."

The adventures of Sherlock Holmes 6

"Alas!" replied our visitor, "the very horror of my situation lies in the fact that my fears are so vague, and my suspicions depend so entirely upon small points, which might seem trivial to another, that even he to whom of all others I have a right to look for help and advice looks upon all that I tell him about it as the fancies of a nervous woman. He does not say so, but I can read it from his soothing answers and averted eyes. But I have heard, Mr. Holmes, that you can see deeply into the manifold wickedness of the human heart. You may advise me how to walk amid the dangers which encompass me."

Grid Layout basisvoorbeeld

- Het element waarvan je een grid wenst te maken noemen we de grid container
- We vertrekken in ons voorbeeld van een ul met vijf li-elementen
- Deze ul zal in dit voorbeeld onze gridcontainer worden
- Deze ul draagt in ons voorbeeld de klasse-naam "elementen"
- Je maakt er een container van binnen CSS met *display: grid;* (zie verdere slide)

Grid Layout basisvoorbeeld

- We verdelen onze grid in ons voorbeeld in drie kolommen
- We doen dit met de *grid-template-columns* eigenschap
- We geven als waardes voor elk van de kolommen die we willen, gescheiden door een spatie, hun breedte
- Deze breedte kan met rem, %, vw-vh, px, ... worden weergegeven
- Er is voor Grid Layout ook een nieuwe flexibele lengte-eenheid gecreëerd: de fr
- fr staat voor een "fraction" van de beschikbare ruimte in de grid container
- Met 3x 1fr wordt in ons voorbeeld de beschikbare ruimte evenredig gedeeld door 3

Basisvoorbeeld

```
CODEPEN
                                                             LIVE
                                                                                                                                   LIVE
1 v 
                                                                     1 v :root {font-size: 62.5%;box-sizing: border-box;}
                                                                     2 * *, *:before, *:after {box-sizing: inherit;}
               <h2>The adventures of Sherlock Holmes 1</h2>
              "Alas!" replied our visitor, "the very horror of
   my situation lies in the fact that my fears are so vague, and my
                                                                              width: 90vw:
   suspicions depend so entirely upon small points, which might
                                                                              margin: 3vh auto 0 auto;
   seem trivial to another, that even he to whom of all others I
                                                                              font-family: helvetica;
   have a right to look for help and advice looks upon all that I
                                                                              font-size: 100%;
   tell him about it as the fancies of a nervous woman. He does not
                                                                              background-color: #eee;}
   say so, but I can read it from his soothing answers and averted
   eyes. But I have heard, Mr. Holmes, that you can see deeply into
                                                                     11 ▼ .elementen {
   the manifold wickedness of the human heart. You may advise me
                                                                              display: grid;
   how to walk amid the dangers which encompass me. "
                                                                              grid-template-columns: 1fr 1fr 1fr;}
                                                                     15 v .elementen li {
              <h2>The adventures of Sherlock Holmes 2</h2>
                                                                              background-color: gainsboro;
              "Alas!" replied our visitor, "the very horror of
                                                                              border: 1px solid silver;
   my situation lies in the fact that my fears are so vague, and my
                                                                              padding: 1rem;
   suspicions depend so entirely upon small points, which might
                                                                              border-radius: .5rem;
   seem trivial to another, that even he to whom of all others I
                                                                              margin: 1rem;}
   have a right to look for help and advice looks upon all that I
  tell him about it as the fancies of a nervous woman. He does not
```

https://codepen.io/admkrm/pen/bONOzb

Conclusie basisvoorbeeld

- Dit is alles wat we moeten doen om de rechtstreekse kinderen van de grid container te laten omvormen tot grid-elementen
- Dit gebeurt automatisch. Er moeten geen extra CSS regels worden toegevoegd
- Er moet zelfs geen *width* op de grid-elementen worden gezet

De grid-gap eigenschap

- CSS Grid Layout geeft ons ook een grid-gap eigenschap om ruimte te creëren tussen de elementen
- Deze eigenschap is een verkorte notatie van grid-column-gap en grid-row-gap
- Deze twee laatsten kunnen ook afzonderlijk worden gebruikt

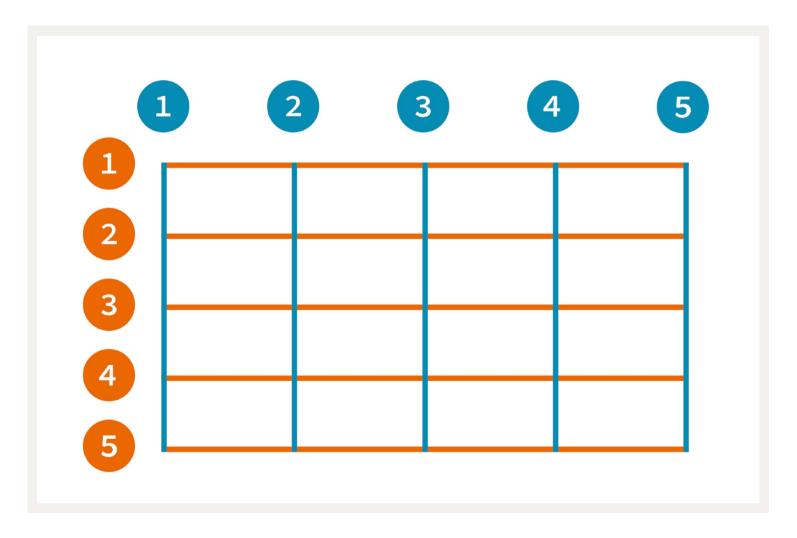
```
.elementen {
    margin: 0;
    padding: 0;
    display: grid;
    grid-template-columns: 1fr 1fr;
    grid-gap: 1.5rem;}
```

Van grid-gap naar gap

- De CSS specificatieschrijvers het volgende beslist:
 - grid-gap wordt gap
 - grid-column-gap wordt column-gap
 - grid-row-gap wordt row-gap
- Lijkt al te werken in de browser. Browsers zullen wellicht ook grid-gap blijven ondersteunen

```
.elementen {
    margin: 0;
    padding: 0;
    display: grid;
    grid-template-columns: 1fr 1fr;
    gap: 1.5rem;}
```


- We zagen in het basisvoorbeeld de werking van de natuurlijke flow van elementen op de grid
- We kunnen grid-elementen ook gericht gaan positioneren
- Merk op dat de plek binnen de html van een grid-element niet uitmaakt
- Zolang het element maar een direct kind is van de grid-container
- We kunnen hiervoor gebruik maken van gridlijn-nummers waaruit elke grid bestaat

- Gridlijnen starten bij 1 voor zowel de rijen als de kolommen
- Ze beginnen (bij westerse talen) van links naar rechts en van boven naar onder
- Dat is anders bij sommige niet-westerse talen

The adventures of Sherlock Holmes 1

"Alas!" replied our visitor, "the very horror of my situation lies in the fact that my fears are so vague, and my suspicions depend so entirely upon small points, which might seem trivial to another, that even he to whom of all others I have a right to look for help and advice looks upon all that I tell him about it as the fancies of a nervous woman. He does not say so, but I can read it from his soothing answers and averted eyes. But I have heard, Mr. Holmes, that you can see deeply into the manifold wickedness of the human heart. You may advise me how to walk amid the dangers which encompass me."

The adventures of Sherlock Holmes 2

"Alas!" replied our visitor, "the very horror of my situation lies in the fact that my fears are so vague, and my suspicions depend so entirely upon small points, which might seem trivial to another, that even he to whom of all others I have a right to look for help and advice looks upon all that I tell him about it as the fancies of a nervous woman. He does not say so, but I can read it from his soothing answers and averted eyes. But I have heard, Mr. Holmes, that you can see deeply into the manifold wickedness of the human heart. You may advise me how to walk amid the dangers which encompass me."

The adventures of Sherlock Holmes 3

"Alas!" replied our visitor, "the very horror of my situation lies in the fact that my fears are so vague, and my suspicions depend so entirely upon small points, which might seem trivial to another, that even he to whom of all others I have a right to look for help and advice looks upon all that I tell him about it as the fancies of a nervous woman. He does not say so, but I can read it from his soothing answers and averted eyes. But I have heard, Mr. Holmes, that you can see deeply into the manifold wickedness of the human heart. You may advise me how to walk amid the dangers which encompass me."

The adventures of Sherlock Holmes 4

"Alas!" replied our visitor, "the very horror of my situation lies in the fact that my fears are so vague, and my suspicions depend so entirely upon small points, which might seem trivial to another, that even he to whom of all others I have a right to look for help and advice looks upon all that I tell him about it as the fancies of a nervous woman. He does not say so, but I can read it from his soothing answers and averted eyes. But I have heard, Mr. Holmes, that you can see deeply into the manifold wickedness of the human heart. You may advise me how to walk amid the dangers which encompass me."

The adventures of Sherlock Holmes 5

"Alas!" replied our visitor, "the very horror of my situation lies in the fact that my fears are so vague, and my suspicions depend so entirely upon small points, which might seem trivial to another, that even he to whom of all others I have a right to look for help and advice looks upon all that I tell him about it as the fancies of a nervous woman. He does not say so, but I can read it from his soothing answers and averted eyes. But I have heard, Mr. Holmes, that you can see deeply into the manifold wickedness of the human heart. You may advise me how to walk amid the dangers which encompass me."

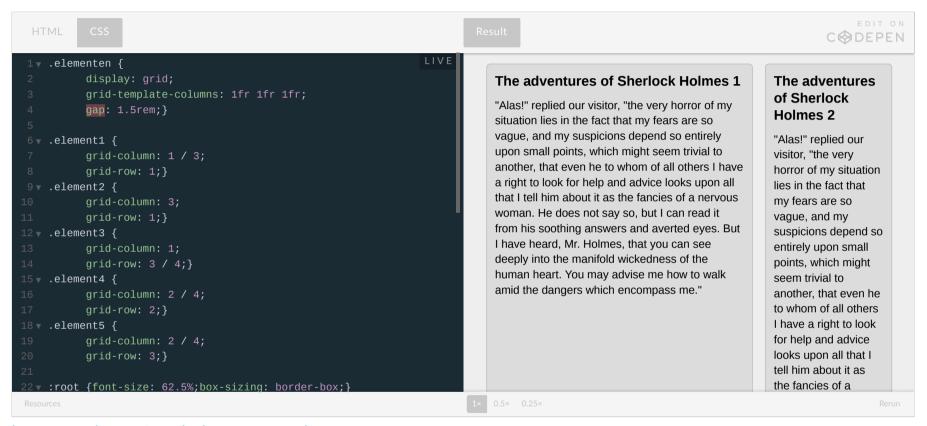
```
CODEPEN
                                                           LIVE
                                                                                                                               LIVE
1 v 
                                                                   1 ▼ .elementen {
        display: grid;
              <h2>The adventures of Sherlock Holmes 1</h2>
                                                                            grid-template-columns: 1fr 1fr;
              "Alas!" replied our visitor, "the very horror of
                                                                            gap: 1.5rem;}
   my situation lies in the fact that my fears are so vaque, and my
   suspicions depend so entirely upon small points, which might
                                                                   6 v .element1 {
   seem trivial to another, that even he to whom of all others I
                                                                            grid-column: 1 / 3;
   have a right to look for help and advice looks upon all that I
                                                                            grid-row: 1;}
   tell him about it as the fancies of a nervous woman. He does not
                                                                   9▼.element2 {
                                                                            grid-column: 3;
   say so, but I can read it from his soothing answers and averted
   eyes. But I have heard, Mr. Holmes, that you can see deeply into
                                                                            grid-row: 1;}
   the manifold wickedness of the human heart. You may advise me
                                                                   12 v .element3 {
   how to walk amid the dangers which encompass me. "
                                                                            arid-column: 1:
                                                                            grid-row: 2 / 4;}
        15 v .element4 {
              <h2>The adventures of Sherlock Holmes 2</h2>
                                                                            grid-column: 2 / 4;
              "Alas!" replied our visitor, "the very horror of
                                                                            grid-row: 2;}
   my situation lies in the fact that my fears are so vague, and my
                                                                  18 ▼ .element5 {
   suspicions depend so entirely upon small points, which might
                                                                            grid-column: 2 / 4;
   seem trivial to another, that even he to whom of all others I
                                                                            grid-row: 3;}
   have a right to look for help and advice looks upon all that I
  tell him about it as the fancies of a nervous woman. He does not
                                                                 22 v :root {font-size: 62.5%:box-sizing: border-box:}
```

https://codepen.io/admkrm/pen/OrPgyp

- Je kan in deze code onmiddellijk de kracht van Grid Layout zien
- De li-elementen hebben hier een klassenaam gekregen om ze te kunnen plaatsen op de grid
- We kunnen onze elementen spreiden over kolommen én rijen
- Hier gaven we alle grid-elementen een positie, maar dat is in feite zelfs niet nodig: alle niet gepositioneerde elementen nemen gewoon een geschikte plaats in
- We zien in het eindresultaat dat de achtergrond de gehele cel (of cellen) vult, zelfs al is de content binnen het element korter en is die ruimte niet echt nodig

- We kunnen zelfs witruimte creëren op onze grid
- Verander bvb. de startlijn van .element3 naar rijlijn 3 zoals hier staat weergegeven

```
.element3 {
    grid-column: 1;
    grid-row: 3 / 4; /* komt van 2 / 4 */
}
```


https://codepen.io/admkrm/pen/zyxbLO

- Een andere manier voor het positioneren van elementen op een grid is het gebruiken van *named areas*
- Hiermee kan je de layout gewoon beschrijven in je CSS
- In ons voorbeeld geven we eerst elk element een naam met de grid-area eigenschap. We gebruiken de letters a t.e.m. e.
- Vervolgens voeg je de grid-template-areas eigenschap toe aan de grid container
- Daarin beschrijf je de grid met behulp van de namen

```
CODEPEN
                                                           LIVE
                                                                                                                               LIVE
1 v 
                                                                   1 ▼ .elementen {
        display: grid;
              <h2>The adventures of Sherlock Holmes 1</h2>
                                                                            grid-template-columns: 1fr 1fr;
              "Alas!" replied our visitor, "the very horror of
                                                                            grid-template-rows: 1fr 1fr 1fr;
   my situation lies in the fact that my fears are so vague, and my
                                                                            gap: 1.5rem:
   suspicions depend so entirely upon small points, which might
                                                                            grid-template-areas:
   seem trivial to another, that even he to whom of all others I
                                                                                  "a a b"
   have a right to look for help and advice looks upon all that I
                                                                                  "c d d"
   tell him about it as the fancies of a nervous woman. He does not
                                                                                  "c e e";
   say so, but I can read it from his soothing answers and averted
   eyes. But I have heard, Mr. Holmes, that you can see deeply into
   the manifold wickedness of the human heart. You may advise me
                                                                  12 v .element1 {
   how to walk amid the dangers which encompass me. "
                                                                            grid-area: a;}
                                                                  14 ▼ .element2 {
        grid-area: b;}
              <h2>The adventures of Sherlock Holmes 2</h2>
                                                                  16 v .element3 {
              "Alas!" replied our visitor, "the very horror of
                                                                            grid-area: c;}
   my situation lies in the fact that my fears are so vague, and my
                                                                  18 ▼ .element4 {
   suspicions depend so entirely upon small points, which might
                                                                            grid-area: d;}
   seem trivial to another, that even he to whom of all others I
                                                                  20 v .element5 {
   have a right to look for help and advice looks upon all that I
                                                                            grid-area: e;}
  tell him about it as the fancies of a nervous woman. He does not
```

https://codepen.io/admkrm/pen/OrPGPE

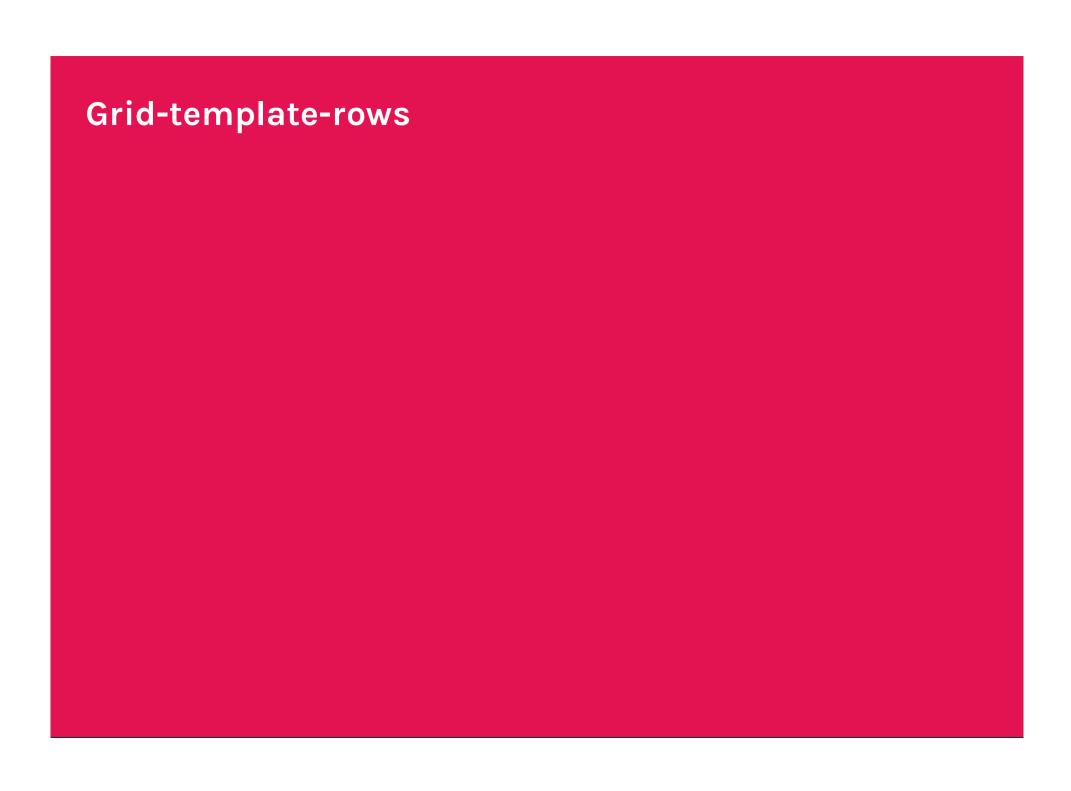
- Om de elementen te spreiden over verschillende cellen herhalen we de naam van het element
- In ons voorbeeld hebben we verschillende elementen herhaald
- De gebieden die we met deze manier creëeren moeten rechthoekig zijn
 - We kunnen op dit moment bvb nog geen L-vormige gebieden maken

Om witruimte te laten (een lege cel), gebruik je een punt, zoals in onderstaand voorbeeld:

```
.elementen {
    display: grid;
    grid-template-columns: 1fr 1fr 1fr;
    grid-gap: 2rem;
    grid-template-areas:
        "a a b"
        ". d d"
        "c e e";
}
```

Als je grid-area-namen langer zijn dan één karakter, probeer dan toch de grid visueel uit te lijnen. Verschillende spaties kunnen hier geen kwaad.

```
.elementen {
    display: grid;
    grid-template-columns: 1fr 1fr 1fr;
    grid-gap: 2rem;
    grid-template-areas:
        "element-a element-b"
        ". element-d element-d"
        "element-c element-e element-e";
}
```


Grid-template-rows

- Net zoals grid-template-columns kan je ook grid-template-rows gaan beschrijven
- Is zoals met height bij het box-model: je hoeft dit niet steeds te doen, maar het kan
- Ook hier kan je de verschillende meeteenheden gebruiken (ook fr)
- https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/CSS/grid-template-rows

```
.elementen {
    display: grid;
    grid-template-columns: 1fr 1fr 1fr;
    grid-template-rows: 25rem 25rem;
    grid-gap: 2rem; }
```

De repeat()-functie

- Indien je dat wil kan je voor de eigenschappen grid-template-columns en grid-template-rows gebruik maken van de repeat()-functie
- Hiermee kan je de notatie verkorten
- De code hieronder gebruikt de repeat()-functie om hetzelfde te schrijven als op de vorige slide
- Meer info: https://developer.mozilla.org/enUS/docs/Web/CSS/repeat

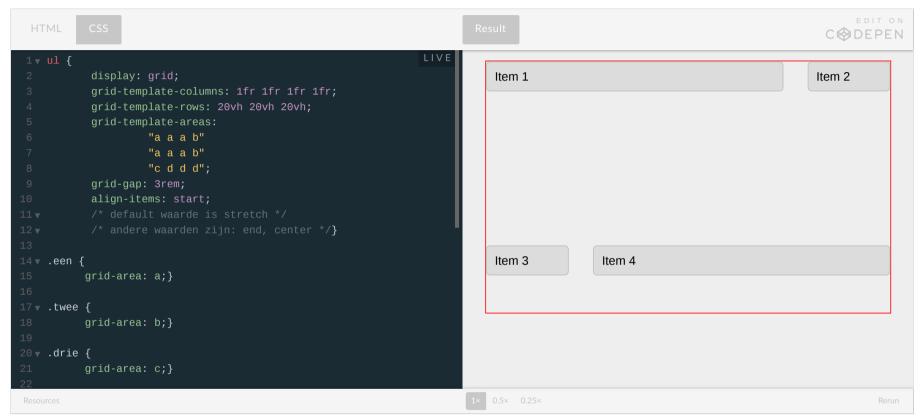
```
.elementen {
    display: grid;
    grid-template-columns: repeat(4,1fr); /* kan ook: 0.5fr repeat(2,1fr) 0.75fr */
    grid-template-rows: repeat(3,25rem);
    grid-gap: 2rem; }
```


Grid-elementen uitlijnen op de kolommen-as

- We kunnen de elementen binnen een grid op verschillende manieren gaan uitlijnen op de kolommen-as
- Om uit te lijnen gebruiken we de eigenschap align-items
- De standaardwaarde voor deze eigenschap is stretch (element neemt <u>alle hoogte</u> in)
- start: neem enkel de natuurlijke hoogte in en plaats jezelf bovenaan
- Andere waarden: end, center, ...
- https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/CSS/align-items

Grid-elementen uitlijnen op de kolommen-as

https://codepen.io/admkrm/pen/xmbeyX

Grid-elementen uitlijnen op de kolommen-as

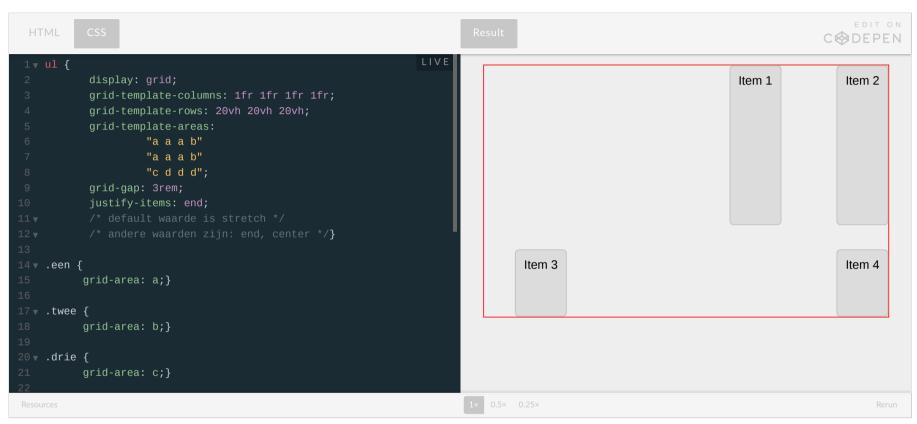
We kunnen de align-self eigenschap gebruiken om voor individuele elementen de align-items eigenschap te overtroeven.

```
.een {
    grid-area: a;
    align-self: start;}
.twee {
    grid-area: b;
    align-self: stretch;}
.drie {
    grid-area: c;
    align-self: end;}
.vier {
    grid-area: d;
    align-self: center;}
```

Grid-elementen uitlijnen op de rijen-as

- We kunnen de elementen binnen een grid ook gaan uitlijnen op de rijen-as
- Om uit te lijnen gebruiken we de eigenschap justify-items
- De standaardwaarde voor deze eigenschap is stretch (element neemt <u>alle breedte</u> in)
- start: neem enkel de natuurlijke breedte in en plaats jezelf links
- Andere waarden: end, center, ...
- https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/CSS/justify-items

Grid-elementen uitlijnen op de rijen-as

https://codepen.io/admkrm/pen/MZYdem

Grid-elementen uitlijnen op de rijen-as

We kunnen de justify-self eigenschap gebruiken om voor individuele elementen de justify-items eigenschap te overtroeven.

```
.een {
    grid-area: a;
    justify-self: start;}
.twee {
    grid-area: b;
    justify-self: stretch;}
.drie {
    grid-area: c;
    justify-self: end;}
.vier {
    grid-area: d;
    justify-self: center;}
```

Nagaan of grid wordt ondersteund met feature queries

Nagaan of grid wordt ondersteund met feature queries (@supports)

- Ze worden aangemaakt door gebruik te maken van de @supports regel
- In de haakjes die volgen op @supports voegen we de eigenschap en waarde waarop we willen testen toe
- Alle moderne browsers ondersteunen feature queries, je kunt ze dus vanaf nu gebruiken voor elk nieuw experimenteel CSS element

```
@supports (grid-area: auto) {
    // CSS regels voor browsers die grid kennen
    .element {
        display: grid;}
}
```

Nagaan of grid wordt ondersteund met feature queries (@supports)

- We gaan de @supports query gebruiken om onze webpagina's progressief te verbeteren
- Eerst CSS schrijven we CSS voor de browsers zonder ondersteuning
- Daarna voegen we binnen de @supports query CSS toe voor de moderne browsers die grid wel ondersteunen
- We noemen dit proces *progressive enhancement*

```
@supports (grid-area: auto) {
    // CSS regels voor browsers die grid kennen
    .element {
        display: grid;}
}
```

Nagaan of grid wordt ondersteund met feature queries (@supports)

- Dé manier om oudere browsers toch een minimale dienstverlening aan te bieden is te werken met een mobile first aanpak
- Je gaat met andere woorden eerst een mobiele versie van de pagina maken waarbij alle kolommen onder elkaar komen te staan
- Alle elementen nemen dan zowat de gehele breedte in van de pagina
- Bij grotere schermen van niet-ondersteunende browsers zet je een maximum breedte met de maxwidth eigenschap. Zo verhinder je dat je elementen heel breed worden
- Binnen de @supports query staat dan overige CSS

@supports-voorbeeld

```
CODEPEN
LIVE
                                                                      LIVE
        1 v :root {font-size: 62.5%;box-sizing: border-box;}
        2 v *, *:before, *:after {box-sizing: inherit;}
                 background-color: blue;
                 background-color: lightblue;
       15 ▼ main {
                 background-color: yellow;
                 background-color: orange;
                 height: 17.5vh;
```

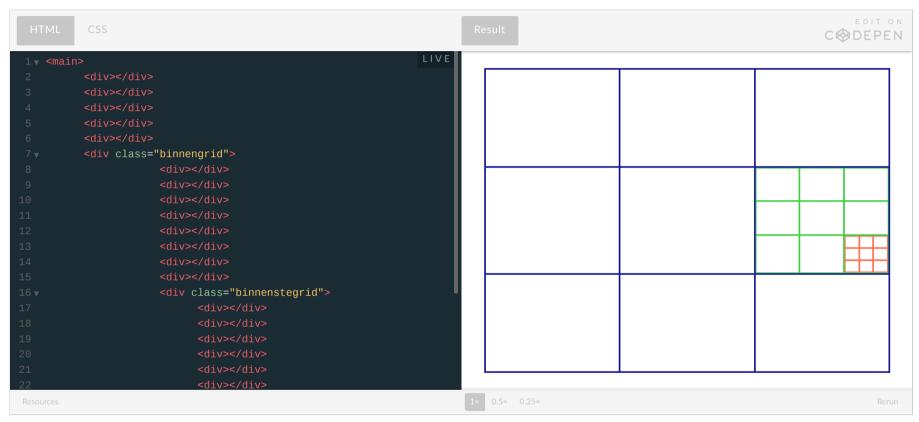
https://codepen.io/admkrm/pen/gZbJyr

Grid strategie

- Je kan zonder problemen een layout maken waarin meerdere grids gebruikt worden.
- Deze grids kunnen naast elkaar staan
- Maar het is ook mogelijk dat een grid element van één grid tevens ook tot een grid container wordt uitgebouwd
- We spreken dan over geneste grids. De CSS grid layout specificatie beschrijft ook subgrids, maar deze zijn op dit moment niet bruikbaar

Grid strategie

https://codepen.io/admkrm/pen/PXwrNW

Grid strategie

- Wanneer je een pagina gaat vormgeven, dan ga je op basis van je ideeën en (eenvoudige) schetsen bepalen waar je één of meerdere grids wil gaan gebruiken
- Het is zeker niet de bedoeling om van je pagina één grote grid te maken
- Je kan dat doen werken, maar dit is nodeloos complex
- Beter is het om vanuit de paginabehoeftes te werken met meerdere, eenvoudiger te beheren grids

In deze presentatie

- Grid Layout gebruiken
- Basisvoorbeeld
- Ruimte tussen de elementen met gap
- Positioneren op de grid
- Werken met *named areas*
- *Grid-template-rows*
- Grid-elementen uitlijnen
- Feature queries
- Grid strategie

IT1 - Cascading Style Sheets - Grid Layout

Vragen?

kristof.michiels01@ap.be